

VAKOK VILÁGA

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének

FOLYÓIRATA

Főszerkesztő: Dr. Vas Tibor
A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének elnöke
Felelős kiadó: Dr. Bódi István főtktár
Szerkesztő Barna Zoltán

Kiadóhivatal:
Budapest XIV., Május 1. út 47.
Telefon: 210-440

ISSN 0209-6765

V A K O K V I L Á G A

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének folyóirata

Főszerkesztő: Dr. Vas Tibor elnök
 Szerkesztő: Barna Zoltán
 Felelős kiadó: Dr. Bódi István főtítkár
 Kiadóhivatal: 1146. Budapest, Május 1. ut 47.
 Telefon: 210-440

T a r t a l o m j e g y z é k:

	oldal
Dr. Vas Tibor: Aktuális kérdések	2
Szemerédi István: Titkári, adminisztrátori értekez- let	3
Megyei szervezeteink életéből	
Levelező munkatársaink figyelmébe!	4
Molnár Zoltán: Szabolcs-Szatmár megyei tudósítá- sok	4
Ajándék	
Karinthy Gábor: Őszi dal	5
Vak költők versei	
Ihász Kovács Éva: Azon a napon	
Dr. Vas Tibor: Két hír	6
Dr. Csocsán Lászlóné és Dr. Holtzer Lóránt: Látássérültek számítástechnikai képzése	7
Lak István: Üdültetés Boltenhagenben	9
Barna Zoltán és Csik Lajos: Muszyna 1978.	11
Dr. Falvai Ferenc: Jogi rovat	
Dr. Kovács Miklós: A Magyar Népköztársaság Elnöki Ta- nácsa, valamint a Minisztertanács ál- tal adományozott egyes kitüntetések figyelembevétele a nyugdíj összegé- nek megállapításánál	13
Társadalombiztosítási Főigazgatósági körlevél	14
Dr. Domonkos János: "Életemről-munkámról"	
Aki sokat tesz a szakma becsületé- ért, Turi József gyógymasszőr	15
Kiss János: Gyógymasszőrök továbbképzése szék- házunkban	16
Gerdelics Ferenc: Közlekedési rovat	
Görgényi Miklós: Pécs és közlekedése	17
Barna Zoltán: Zenei rovat	
Kárpáti Tünde: Egy egyszerű kezdeményezés első ál- lomása	18
György Tamás: Technikai rovat	
A telefon. Befejező rész	19
Kulturális életünk hírei	20
Kuminka Györgyné: Uttörőrovat	
Látogatás a KMP Múzeumában	21
Szemerédi István: Elhunyt Mészáros Károlyné	22
Közlemények	
Innen-onnan	23

Dr. Vas Tibor:

Aktuális kérdések

A hagyományoknak megfelelően, szeptember hó harmadik keddjén megnyitott az ENSZ közgyűlése - sorrendben a 33-ik. A megnyitás előtt Waldheim, az ENSZ főtitkára megtartotta szokásos sajtóértekezletét, amelyen hangsúlyozta, hogy a közgyűlésre nagyon nehéz kérdések megoldása vár. Ezeket valószínűleg a tárgyalásokon nem is lehet megoldani, de reméli, hogy a közgyűlés előbbre viszi a kérdések bizonyos fokú kiküszöbölésének lehetőségét. Nem titkolta el, hogy a közgyűlésen olyan súlyos kérdéseket is meg fognak tárgyalni, mint közel-keleten az izrael kontra arab konfliktus, Khodézia, Namézia státuszának rendezése.

A nemzetközi helyzetet bonyolítja a nicaraguai polgárháború, amelyben Somoza elnök csapatai hitleri terrort alkalmaznak. Ezzelvel irtják a polgári lakosokat, Iránban is komoly erők mozdultak meg az uralkodó rendszerrel szemben, amelyet véres terrorral nyomtak el. Irán helyzetét még súlyosbítja a földrengés okozta károk és az életüket veszítették száma.

Kína agresszív politikát folytat a déli határain lévő országokkal, elsősorban Vietnammal szemben. A vietnami határon nagy katonai erőket vonósza Kína, és Kambozsát is Vietnam ellen uszítja. Indiában és Vietnámban hatalmas árvíz pusztított és ez csak súlyosbítja a két ország anyagi nehéz gazdasági helyzetét.

Az ENSZ közgyűlése a columbiai külügyminisztert választotta az ülés elnökévé. A szokásoknak megfelelően először az általános vitára került sor, amelyben a delegációk vezetői fejtik ki kormányuk álláspontját. Ebben az időszakban általában külügyminiszterek vagy kormányfők szólnak fel. A viták azonban nemcsak a tárgyalóteremben folynak, hanem a New York-i tartózkodás lehetőségét ad arra, hogy a külügyminiszterek az ülés-termen kívül is folytassanak egymással megbeszéléseket. Így Puja Prigyes külügyminiszter elvtárs már megérkezése napján tárgyal Vance-szel az USA, és Genscherrel az NSZK külügyminiszterével, szeptember 27-én felszólalt a közgyűlésen és csatlakozott Gromiko elvtárs javaslataihoz.

Nagy érdeklődés elzete meg Gromiko elvtárs, a szovjet külügyminiszter felszólalását az általános vitában. Gromiko elvtárs kifejtette, hogy a Szovjetunió változatlanul az enyhülés folytatására, a leszerelésre és a béke megvédésére törekszik. Konkrét javaslatot tett a fegyverzet arányos csökkentésére, a fegyverkezési hajszára megszüntetésére. Kiemelte, hogy az így megtakarított összeget sokkal fontosabb célokra lehetne fordítani. Ez a javaslata különösen most indokolt, amikor az ENSZ közgyűlése az 1979-es évet a gyermekek és az 1981 évet a fogyatékosok nemzetközi évévé deklarálta. E két célkitűzés realizálásához pedig komoly anyagi támogatásra van szükség. Ez az összeg azonban csak elenyésző töredéke annak, mint amit a világ fegyverkezésre költ, hiszen az már meghaladja a napi egymilliárd dollárt.

Gromiko elvtárs javasolta, hogy ne szállítsanak atomfegyvert azoknak az államoknak, amelyek még nem rendelkeznek atomfegyverrel, és ez a korlátozás is csökkenthető az atomháború veszélyét. Egyébként a Szovjetunió kész nemzetközi szerződésben a kölcsönösség és egyenjogúság alapján lemondani az atomfegyver használatáról.

Legdöbbentő az a terrorhullám, amely Európa néhány államában óriási méreteket ölt. Csak példaképpen említjük meg Olaszországot, a Német Szövetségi köztársaságot, Spanyolországot. Ennek ellenére Gromiko elvtárs megállapította az ENSZ közgyűlésen tartott beszédében, hogy a helsinki dokumentum óta az enyhülés politikája Európában erősödött meg a legjobban, noha a NATO és a Varsói Szerződés tagállamai között folyó kölcsönös leszerelési értekezlet lényegében egy helyben topog. Viszont, ha hinni lehet a nyilatkozatoknak, akkor a közeljövőben sor kerülhet az u.n. Salt II. szerződés aláírására. Ennek érdekében tárgyal Gromiko Vance-szel, részben New York-ban, részben Washingtonban.

Ismerünkben komoly feladatok várnak megvalósításra. A rossz időjárás miatt elhúzódott a mezőgazdasági betakarítás, ugyanakkor meg kell kezdeni az őszi szántást-vetést, talajjelőkészítést a jövő évi termés biztosításra. Külön gondot okoz a cukorrépa betakarítása és feldolgozása, a növény szüretelésének elhúzódása. Ezzel függ össze, hogy a MÁV-ra és a Kolónra fokozott őszi csúcsgazdálkodás vár. Minden mezőgazdasági és szállítási feladatot csak társadalmi összefogással tervszerűen és fegyelmezetten tudunk megoldani. Ehhez járul még az ötödik ötéves terv harmadik éve feladatainak végrehajtása. A mezőgazdasági és üzemi dolgozók mellett a feladatok realizálásában minden magyar állampolgárnak, tanulóknak, egyetemi hallgatóknak, katonáknak stb. kommunista módon kell helyállniuk.

- . -

Szemerédi István:

Titkári, adminisztrátori értekezéslet

A Központi Elnökség határozata értelmében került sor az értekezésletre 1978. szeptember 15-én szövetségünk székházában. Valamennyi megyei szervezetünk titkára, adminisztrátora megjelent, hogy résztvegyen a tanácskozáson.

Dr. Vas Tibor, szövetségünk elnöke nyitotta meg az ülést és ismertette a napirendet. Felkérte Antal Gézné főkönyvelőt, hogy adjon tájékoztatást a szövetség gazdálkodásáról, 1978-as költségvetésünk első félévi teljesítéséről.

A főkönyvelő részletes, jól felépített tájékoztatást adott a megyei szervezet részére. Hangsúlyozta, hogy a jó szakmai munka elvégzéséhez feltétlenül fontos a gondos, rendszeres gazdasági tevékenység. Megelégedéssel szólt a megyei szervezetek adminisztrátorainak munkájáról. Utmutatásokat is adott a gazdasági munka gördülékeny lebonyolításához.

A beszámolót követően Szemerédi István szakmai csoportvezető röviden értékelte külön-külön is a megyei szervezetek munkáját. Általánosságban megállapította, hogy a központ által kijelölt feladatokat teljesítették a megyei szervezetek. Természetesen, ahol az egy évvel ezelőtt megválasztott elnökségek kollektív munkát végeznek, szebbek, nagyobbak az eredmények. Hangsúlyozta, különösen fontos, hogy mindent szervezetten történjék a családlátogatás, a tagszervezés, a sorstársak ügyeinek intézése. A központ felhívására szép eredményeket ért el a szövetség a tagszervezés terén, jelenlegi taglétszámunk meghaladja a 19.000-et. A szakmai csoportvezető hangsúlyozta, hogy a jövő feladatainak teljesítéséhez még inkább szükség lesz a megyei szervezetek elnökségeinek kollektív tevékenységére. Feltétlenül ki kell szelcsíteni az aktív hálózatot és jó kapcsolatokat kell kiépíteni a tanácsok szakigazgatási szerveivel.

Dr. Bódi István főtitkár másirányú elfoglaltsága miatt nem vehetett részt az értekezésleten, így írásos tájékoztatóját Daru Geróné osztályvezető helyettes olvasta fel. Ebben egyebek között elhangzott, hogy a 4/1969/II.23./ MME-EMM. sz. rendelet módosítására, a tervezet szövetségünk elkészítette és az Egészségügyi Minisztériumhoz továbbította. Ugyanígy a vakok utaztatásával foglalkozó rendelet módosítási tervezete is készen áll. A tájékoztatóban azt is közölte a főtitkár, hogy az üdültetés kiszélesítésével kapcsolatban szép eredményeket értünk el: a SZOT segítségével a jövő évtől lehetőség lesz Balatonbogláron kívül SZOT üdültetésre is.

Az előadásokat vita és hozzászólások követték. Több titkár kért szót és elsősorban helyi problémákkal foglalkoztak. Tájékoztatót is adtak a megyéjükben elért eredményekről, de nem hallgatták el a hiányosságokat sem, kritikai megjegyzéseikkel a központ munkáját is bírálták. Ismét beigazolódtott, milyen szükséges, hogy legalább évente egyszer találkozzunk egymással megyei szervezeteink dolgozói és a központ munkatársai. Dr. Vas Tibor elnök értékelő zárszavaival fejeződött be az ülés.

- . -

Megyei szervezeteink életéből
Levelező munkatársaink figyelmébe!

Ezúton kérjük a megyei szervezetek vezetőségeit és kedves tudósítóinkat, hogy a rovatok számára küldött írásoknál - a könnyebb kezelés és a gyorsabb ügyintézés érdekében - a borítékra minden esetben írják rá a megjelölést: "Megyei szervezeteink életéből". Pontos címünk: Vakok Világa szerkesztősége, 1146. Budapest, Május 1. ut 47.

Figyelmüket előre is köszönjük.

/Szerkesztőség/

Szabolcs-Szatmár megyei tudósítások

Híntegy féléves szervező és előkészítő munka eredményeként önkéntes jelentkezés alapján 34 sorstárs részvételével vöröskereszt alapszervezet jött létre megyei szervezetünkönél. Az alakuló és vezetőségválasztó taggyűlésre július 24-én került sor klubhelyiségünkben. Az esemény rangját emelte, hogy jelen volt Franczel András elvtárs, a nyíregyházi Városi Vöröskereszt titkára, aki az előkészítő munkában nagy segítségünkre volt. Felszólalásában tájékoztatta a résztvevőket, a Vöröskereszt hazai és nemzetközi tevékenységéről. Szébb célt nem igen tűzött maga elé világszervezet, mint ez az egyre gyarapodó közösség. Segíteni a bajba jutottakon, támogatni, ápolni a rászorulókat. Érthető, hogy tagtársaink körében mély tisztelet, rokonszenv és elismerés tapasztalható a Vöröskereszt munkája iránt, ami a felszólalásokban is kifejezésre jutott. Tagtársaink az élet néhány területén fokozottabban igénylik a társadalom segítségét, így e nemes szervezet támogatását. Sajnos, van a megyénkben néhány egyedül élő sorstársunk, aki többkevesebb házi gondozásra szorul, melyet a Megyei Vöröskereszt készséggel megold. Hangsúlyozni kívánjuk, hogy emellett a megyei szervezet elnöksége továbbra is feladatának tekinti a rendszeres családlátogatást, mert az igen fontos az idős tagokkal való kapcsolattartás szempontjából.

Az alapszervezet elhatározta, hogy minden hónap első szerdáján délután háromtól fél ötig fogadóórát tart a megyei szervezet irodájában. A megválasztott vezetőség tagjai: titkár: özv. Rajnai Istvánné, elnök: Illés Endre, családvédelmi felelős: Géczi Antalné, környezetvédelmi felelős: Békéssi Istvánné és gazdasági felelős: Mosolygó Tiborné pedagógus.

Végezetül a titkár a vezetőség nevében megköszönte az előlegezett bizalmat és kérte a tagok támogatását munkájukhoz.

Tagságunk örömmel ünnepelte meg Alkotmányunk huszonkilencedik születésnapját a Heves megyei Szervezet kirándulócsoportjával együtt, amely Hanuszka József titkár vezetésével a június 4-i önálló műsorral egybekötött látogatásunkat viszonzta. Az egésznapos programot rendhagyó módon közös műsor nyitotta meg. A sort megyénk kezdte, operett-egyveleg hangzott el zongorán, s válaszul egy szép szavalatot hallhatunk a vendégektől. Az így váltakozó örököző dallamoknak, táncdaloknak, nótáknak, népdalcsokornak, további verseknek tapsolt a hálás közönség. Elhangzott egy jelenet is, melyben mindkét megye részt vett. A zárószám az egriek cigánydalcsokra volt, melyre a koronát Fodor Jánosné nagy tetszéssel fogadott tánca tette fel. A zene is, a tánc is felhevítette, tűzbe hozta a publikumot. A produkciókon jól szórakozott a közönség, de a szereplők is, hisz csak saját számaikat ismerték, mivel közös próba nem volt. Vendégszereplőink közül ki kell emelni Biró József nagyszerű zongorajátékát, mely igényes, választékos muzsikálás. Selmei György jó segítőtársnak bizonyult dobolásával, s hangulatos éneklésével. Biró sorstársunk a közös játék kedvéért életében először konferált is, s mint szóvivőtárs remek partnerem volt.

Barátságunk még jobban elmélyült Heves megyei tagtársainkkal. Találkozásainkon mindig hangoztattuk, - amint éreztük is -, hogy az egymás

iránti szeretet őszinte, szívből fakadó. Most tettekre váltak a szavak, egyetértésben, önzetlenül, együttműködve szórakoztattunk és szórakoztunk másfél órán át. Ezt az utat lehet és érdemes járni, talán nemcsak a kultúrában. Ez a meggyőződés csak erősödött a délutáni közös séta során kialakult beszélgetésekben.

Molnár Zoltán

...

Ajándék

Megjelent a Kelet-Magyarország című lap 1978.
szeptember 20.-i számában/

Az ajándék, amit File Ferenc telefonközpont kezelő kapott, nem luxuscikk. Egy öreg írógépről van szó, amelyet gondos kezek megfiatalítottak és néhány napja át is adtak új gazdájának.

Az öröm nagy volt még akkor is, ha a megajándékozott nem látta és soha nem is láthatja az ajándékot, ugyanis File Ferenc, a közuti építő vállalat telefonközpontosa vak. De ujjai már birtokba vették az ajándékot, az írógépjavító vállalat Zalka Máté Szocialista Brigádjától.

A brigád vezetője Tomaskovics István gyakran megfordult a vállalatnál, ők javítják a beteg írógépeket. Így tudta meg, hogy File Ferenc sokat bajlódik a levélírással. A vakok számára készült pontírású géppel csak a sorstírsainak írhat, akik el is tudják olvasni. A látók viszont nem ismerik a vakírást. Ezért volt nagy meglepetés a sikirógép, amelyet a Zalka Máté brigádtól kapott, amely több volt, mint figyelmesség. Emberségnek hívják ezt.

...

Szabolcs-Szatmár megyei szervezetünk titkára, Varró János elvtárs az alábbiak közlésére kérte fel lapunkat. Folyóiratunk júliusi pontírású és augusztusi sikírású kiadványában tudósítás jelent meg a Szabolcs-Szatmár megyei kulturcsoport külső szerepléseiről, melyhez az alábbi mondat tartozik:

"Az örökifju Hessenyei Feri bácsi egyik verse fiatal kortárs szerzemény."

- . -

Larinthy Gábor:

Őszi dal

Ősz kering az udvaron,
bűnt ring a köveken.
Drótokon az unalom,
drótokon és csöveken.

Ujjaimon lengenek
közből szisszent fátyolok.
Ősz tiporja mellemet,
buharangra táncolok.

Szőlőfürtök tavasza,
ősz, fekete, monoton -
Rőt levelek panasza
sistereg a homokon.

Fütyyre vontam ajkamat,
szennyos eső szemereg -
Álmos vakfalak alatt
ellepnek az egerek.

...

Vak költők versei

Ihász Kovács Éva:

Azon a napon

Azon a napon
fázósan összehúzódtak az ablakszárnyak,
s a bentrekedt csönd idegébe
hasított a kin.
Ököl szorult önmagába,
körmök vésődtek a husba,
az eleven emberi husba...
Lajd elernyedte a kéz,
mert eleget visszavágott
a nagy ökölnek.

Döbbenet ült a szemén:
ugye, visszahoznád a pillanatot,
s ti is: mindazok, akiket
ez a góc rág?
Nem heroidák lángpallósu hadával,
csak szeliden, mint a mosolygás,
elébe állnánk: - maradj, Attila! -

- Ne még - ne indul el az utra,
itt a helyed szívünk piros sátora
fái között, hol madaraid éneklik
tisztá jövődönk,
s nyílt szemek állják
a vén mult tekintetét...
Ne még - kiáltanánk a vasszemű szörnyre,
- de visszavonhatatlan pereg a film...

S míg a tó ezüst öblein
felébred a Hajnal,
az éj gyászfátyla eloszlik:
Szárszó - ez az égő sebhely -
fáj vissza megint.

- . . -

Dr. Vas Tibor:

Két hír

Tájékoztató a Gyermekes Nemzetközi Évvel kapcsolatban

A fejlődő országok fogyatékos gyermekei helyzetének megjavítása érdekében egy szervezetet hoztak létre a Council of World Organizations Interested in the Handicapped-on /CWOIH/, /A Fogyatékosok érdekében Működő Nemzetközi Szervezetek Világtanácsa/ belül. Ennek az új munkacsoportnak az elnöke Mr. Normann Acton /az International Rehabilitation főtitkára, - aki 1978-ban Magyarországon is járt - és a titkárság vezetője, Dr. Sisan T. Pettiss/c/o Helen Keller International, 22 West 17 Street, New York, N.Y. 10011, USA/.

Miss Dr. Susan T. Pettiss-hez lehet fordulni a fenti címen tájékoztatásért, ő viszont beszámolót kér arról, hogy a kormányzati és nem kormányzati szervek mit tesznek a fejlődő országok fogyatékos gyermekeinek érdekében. Zimin elvtárs kéri, hogy a Miss Pettiss részére küldött tájékoztatónak másolatát a WCWB titkárságának is küldjék meg.

Segédeszköz-katalógus

A segédeszköz katalógus új kiadásban jelent meg az American Foundation for the Blind /15 West 16th Street, New York, N.Y. 10011. USA/ kiadásában /Second Edition/, ára 3 USA dollár. A könyv 255 oldalas, kb. 1500 segédeszközzel ad tájékoztatást, amelyek kb. 28 országban 270 elosztóhelyen kaphatók. A könyvben tárgyalt segédeszközöket már sorozatban gyártják.

A segédeszközöket a legkülönbözőbb területeken lehet felhasználni, Braille-nyomtatás, magnetofon felvétel, tájékozódás, oktatás, kiemeljük a siket-vakok, a többszörösen fogyatékos vakok és a gyengénlátók részére ajánlott segédeszközöket.

A könyv címe: International Guide to Aids for Blind and Visually Impaired Persons.

- . -

Dr. Csocsán Lászlóné és Dr. Holtzer Lóránt:

Látássérültek számítástechnikai képzése /I.rész/

Napjainkban az elektronika-mikroelektronika hihetetlenül gyors, robbanásszerű fejlődésével - ezzel párhuzamosan - az eszközök egyre olcsóbbakká válásával, kibővültek a vakok és aliglátók lehetőségei a tanulásban, a szellemi képességeiknek legmegfelelőbb munka kiválasztásában és elsajátításában.

A számítógépek alkalmazása új munkalehetőséget teremtett: a fejlett ipari országokban korán felismerték, hogy a számítógép programozás - részben a vakok megtartó emlékezetének fokozott teljesítménye miatt - igen alkalmas pálya a látási fogyatékosok számára.

Jelen cikkünkben elemezni kívánjuk a számítógép programozással foglalkozó látássérültek kiképzésével, munkájával kapcsolatos külföldi és hazai tapasztalatokat.

Röviden összefoglalva: - és némileg leegyszerűsítve - a számítógépek programozásánál a következő részfeladatokat kell megoldani:

- a/ megismerni a feladatot,
- b/ megtervezni a megoldást, esetleg rendszertervet, folyamat-ábrát készíteni,
- c/ megírni a programokat, azok helyességét leellenőrizni,
- d/ elvégeztetni a számítógéppel a számítást,
- e/ értékelni az eredményeket.

Megvizsgáljuk, hogy a fenti lépéseket egy vak programozó hogyan, milyen fajtájú segédeszköz igénybevételével tudja megoldani, milyen lépéseknél van szüksége elektronikus vagy emberi segítségre. Ahol következtetések levonására adódik lehetőség, összehasonlítjuk a látó és a vak programozó munkáját.

ad a/ A feladatot az esetek többségében leírásból lehet megismerni. A látó programozónak ezzel semmi nehézsége nincs.

A vak programozónak vagy egy Optacon-szerű segédeszközzel /egy optikai szerkezet által érzékelt "látós" betűformának megfelelő formájú vibrációs rezgéskép érezhető az ujjhegyen/ kell az alkalmazást végezni, vagy egy látónak kell először magnetofonra mondani a feladatleírást.

- ad b/ A látó programozó a rendszertervet, folyamatábrát megírja, lerajzolja. A vak programozó ehhez a feladathoz segédeszköznek vagy ismét a magnetofont használja, vagy a legmodernebb megoldásoknál egy speciális villamos írógép /teletype/ segítségével a szöveget és a folyamatíbra megrajzoláshoz szükséges jelképeket egy TV-képernyőt használó eszközre /display/ kirajzolhatja. /A képernyőre rajzolt szöveg, jelkép ellenőrzését ismét egy Optacon-szerű eszközzel végezheti/.
- ad c/ A programozásnál a látókhöz hasonlóan, a vakoknak sem jelent problémát az írógép használata. Így ismét csak a leírt szöveg ellenőrzése okozhat nehézséget. Ennek áthidalására több lehetőség kínálkozik. Elsőként természetesen egy látó munkatárs igénybevétele, de mivel mindenhol, ahol vakokat alkalmaznak számítógép programozói munkakörben, olyan környezetet, feltételeket igyekeznek kialakítani, hogy a vakok maximálisan önállóan legyenek képesek dolgozni, ezt a megoldást csak ritkán alkalmazzák. Másik kézenfekvő ötletként kínálkozik az olyan írógépek használata, melyeknek Braille kimenetük is van. Ennek hátránya az alacsony sebesség /leírni az írógépen a kívánt szöveget, majd a hagyományos Braille írást elolvasni/ és főleg, hogy hiányzik a javítási lehetőség. Legcélszerűbbnek egy olyan megoldást tartunk, ahol a szövegírás írógéppel történik, de a kiírt szöveg - látszólag egyszerre - két helyen jelenik meg: display-n és a vibrációs inger szolgáltatató kijelzőn. Így bizonyos mennyiségű program legépelése után a display-számítógép memóriában tárolt program tetszés szerinti helyére visszaállítva lehet valamilyen megfelelő sebességgel visszaolvastatni a leírt programot, amelyet - display-n megjelentve, a vibrációs inger segítségével - az ujjal is "olvasni" lehet. A javítási lehetőség pedig teljesen egyszerű. A hibás rész kitörlésére és a jónak a régi helyére történő beírására szinte korlátlan lehetőség van. /Ez a javítás lehet akár csak egy betű - számhiba kijavítása, akár egy nagyobb programrészlet/.
- ad d/, e/ Miután megtörtént a programvizsgálat /esetleg többször is/, megtörténhet a program futás közben, hogy a számítógép esetleg üzenetet küld a számítógéphasználónak. Ezt haladéktalanul kell észlelni és esetleg az azonnali reagálás is kívánatos. A látók és vakok számára egyaránt szükséges, hogy az üzenet kiírását külön figyelmeztető hangjelzés kísérje. A hibaüzenet a c/ pontban leírtaknak megfelelően a vakok számára is olvasható formában jelenhet meg.

Ugyanerre van szükség a program futtatásával kapott eredményeknél is.

A vak programozók kiképzésére és foglalkoztatására elég sok példát ismerünk már. A külföldiek közül először az NDK-ban kialakult szisztémát ismertetjük.

Az NDK-ban a látásfogyatékosok számítástechnikai képzését bentlakásos tanfolyamok keretében oldják meg. A tanfolyam időtartama 10 hónap. Ezalatt kb. 1000 órai kiképzést, gyakorlatot kapnak.

A tanfolyamra való bekerülés előfeltételei:

érettségi,
általános szellemi és fizikai képesség vizsgálat /látáson kívül egyéb fogyatékoság például nem lehet/,
garancia a munkahelyről, hogy a tanfolyam sikeres elvégzése után a látásfogyatékos programozói munkakörben foglalkoztatják.

Az eddigi tapasztalatok szoros korrelációt mutatnak a felvételi vizsga és a tanfolyami záróvizsga eredménye között. 1971-ben már 15 látásfogyatékos-vak dolgozott programozói munkakörben az NDK-ban.

Hollandiában 1963-ban indult a látásfogyatékosok első programozói tanfolyama, öt résztvevővel. Rendkívül sokféle speciális segédeszközt használtak kiképzésükhöz. A tanfolyam az esti órákban, munka után zajlott és 1966-ban minden résztvevő eredményesen vizsgázott, 1966 óta már konvencionális számítógépeket is lehet használni - kis kiegészítésekkel - oktatásukra.

Itt főleg az IBM gépek kiváló ellátottsága érdemel említést. Ma már évente 1-2 vak programozó oktatása fejeződik be és az oktatás időtartama is lecsökkent másfél évre. A holland tapasztalatokról írt beszámolók is hangsúlyozzák a felvételi vizsga és a kiválasztás fontosságát.

A tanfolyam után a végzett hallgatók elhelyezkedésében a tanfolyamokat rendező Rehabilitációs Központ nagy segítséget nyújt.

Az USA-ban is 1963-ban kezdődött meg a látási fogyatékosok programozói képzése. 1970-ben már 350 kiképzett vak, illetve csökkent látású dolgozott ilyen munkakörökben. A kiképzésnél itt is nagy fontosságot tulajdonítanak a speciális segédeszközöknek. Egy-egy tanfolyam 9 hónapig tart.

Angliában az első ilyen tanfolyamot 1966-ban tartották meg 12 résztvevővel. A tanfolyam hallgatóit 170 jelentkező közül válogatták ki. 1969-ban 60, 1971-ben 85, 1978-ban 130 látási fogyatékos dolgozott programozói munkakörben. A tanfolyam költségeit a munkaadók viselik. Az oktatási anyagot Braille-be tették át, de sok anyagrész magnetofonon is rendelkezésre állt. A tanfolyamok csak 10 hetesek, de utána rendszeresen konzultációkra, illetve továbbképzésre kerül sor.

Az NSZK-ban 1969 óta folyik programozói képzés a heidelbergi Rehabilitációs Intézetben. Évente 15 látásfogyatékos képeznek ki. A kiválasztás komolyságára jellemző, hogy az egy egyhetes teszt sorozat alapján történik. Előfeltétel a gépeléstudás, a Braille-írás ismerete és hogy képes legyen egyedül közlekedni. /Csak első pillanatra tűnik furcsának a felvételi feltételek között a Braille-írás ismerete, mivel például szakirodalmi adatok szerint Angliában a vakoknak csak 15%-a felelne meg ennek a követelménynek/.

A Rehabilitációs Oktató Központ nemcsak elhelyezkedésüket segíti, de a tanfolyamon megismert és használt segédeszközöket /Braille-írógép, magnetofon, speciális mágnes tábla stb./ is további használatra megkapják.

A szovjet helyzetet csak közvetett adatok alapján értékelhetjük. Több szovjet szerzőtől ismeretes publikáció ilyen jellegű tapasztalataikról és 1971-ben már 70, tanfolyamot végzett vak programozóról adtak hírt.

Franciaországban a Valentin Haüy Szövetség 1969 óta tart alapfoku programozói tanfolyamokat látásfogyatékosok számára. A tanfolyam 80 óra elmélet és ugyanilyen időtartamu gyakorlati foglalkozásból áll. Az Intézet vezetői tapasztalataik között a speciális segédeszközök és a vakokat befogadó "látó környezet" jó "hozzállásának" fontosságát hangsúlyozzák.

/Folytatjuk/

- . -

Lak István:

Üdültetés Boltenhagenben

A Magyar és az NDK Vakok Szövetsége 1957 óta bonyolít le cseréüdültetést tagjai számára. Évenként husz-husz személy töltheti nyári pihenőjét egymás országában. Az üdültetésről és Boltenhagen történetéről Dr. Domonkos János, az elmúlt évi boltenhageni csoport vezetője részletesen írt lapunkban.

Ebben az esztendőben, június 1-én indultunk a hosszú utra. A Meridán express egész éjjel robogott velünk Csehszlovákia területén. Már reggel volt, amikor az NDK legnagyobb déli városába, Drezdába értünk. Itt a magyar résztvevők utja kettévált. Tíz személy Wernigerodéba ment. A mi tíz fős csoportunk pedig továbbutazott Berlinbe, ahol néhány órára megszakítottuk utunkat. Rövid városnéző sétát tettünk Berlin központjában, majd a megvendégelés után folytattuk utunkat Wismar felé, ahonnan még autóbusszal utaztunk Boltenhagenig. Délután öt óra tájban érkezünk vendéglőnkhez. Boltenhagenbe, a mi üdülőnkhez közel még egy épület van, ahol vakok nyaralhatnak. Vendéglátóink kedvesen fogadtak bennünket, majd a földszinten elfoglaltuk szép, tiszta, kényelmes szobáinkat. Ebben az időszakban németek, csehszlovákok és lengyelek is üdültek rajtunk kívül. Az épület közvetlenül a homokos tengerparton van, az egyik kijárata és az ebédlő ablakai a tengerre néznek. Már az első este lementünk a partra, sokáig néztük és csodáltuk a hatalmas vizet, hiszen a legtöbben most voltunk először tenger mellett. Boltenhagen az NDK keleti-tengerparti részének legnyugatibb települése, közel az NSZK-határhoz. Itt északon jóval később nyugszik le a nap, mint hazánkban. Már elmúlt este kilenc óra, amikor a lenyugvó nap sugarai elvesztek a hullámokban. A csodálatos szép látvány és esti hangulat után tértünk nyugovóra, hogy kipihenjük a hosszú ut fáradalmait.

Az első héten szép, napos időnk volt, fürödtünk a tengerben, ez nagy élmény volt számunkra. A strandolás mellett többször voltunk kirándulni. Először Wismarban jártunk, ez az NDK második legnagyobb kikötője, nagyon szép, hangulatos település. A negyedik nap estáján került sor az ismerkedési estre. Ezen az estén minden nemzet saját dalaiból énekelt egy csokorravalót. Utána sokat táncoltunk, nagyon jól éreztük magunkat. Az üdülés ideje alatt többször is volt esti rendezvény, közös program: vídán műsor a matrózok életéről, előadás a Keleti-tenger madárvilágáról, egy német humorista író saját műveiből adott elő, egy krakkói zenetanár harmonikaműsorában nagy sikerrel játszott európai népek zenéjéből. Ezen kívül még néhány táncest is volt, valamennyi rendezvényen résztvettünk. Két alkalommal került sor nappali közös programra: az üdülő vezetője bemutatatta az épületet, beszélt annak kialakításáról, szerepéről, hangsúlyozta a ház szanatóriumi jellegét. Egy másik alkalommal a rostocki kerületi szövetség vezetője tartott előadást, majd baráti beszélgetés, tapasztalatcsere következett. Közös kirándulásokon is résztvettünk, ennek során ismerkedtünk Boltenhagen, Tarnevitz és Rostock nevezetességeivel. Az utóbbi helyen egész napos kiránduláson voltunk. Rostock az NDK hetedik nagy városa, itt van az ország legnagyobb tengeri kikötője. A tengeren tett hajókirándulás nagy élményt jelentett számunkra. A színes programok mellett sokat pihentünk a jó levegőjű szép környezetben. A három vidéki és hét budapesti üdülőtárs a hosszú idő alatt jól összeismerkedett egymással, de ismeretségek, barátságok szövődtek más csoportokkal is. Egy német társasággal két alkalommal volt baráti találkozónk, melynek során beszélgettünk, énekeltünk, egymás dalaiból megtanultunk néhányat.

Gyorsan teltek-múltak a napok, az időjárás hívőre fordult, majd elérkezett a bucsuzás ideje is. A nagyon jól sikerült bucsuesten jól szórakoztunk, megköszöntük az üdülő vezetőségének, személyzetének a jó ellátást, kedvességet, a szívélyes vendéglátást, amelyben részesítettek bennünket.

Július 8-án kora reggel indultunk Berlinbe, ahol az ottani szövetség küldöttei várták csoportunkat. Az ő kíséretükben egész napos programon vettünk részt. Berlin központjában, az Alexander Platzon ismerkedtünk a nevezetességekkel, többek között: a TV-toronnyal, a Tanítóházával, a Köztársaság más középületeivel és a csodálatos szépségű szökőkutakkal. Ebéd után autóbusszal kimentünk a Treptow-parkba, ahol hatalmas emlékművet állítottak a fasisztákat legyőző hős szovjet harcosok tiszteletére. Innen a város északkeleti részében lévő Weissensee /Pehér tó/ kerületbe

mentünk. A tó mentén hatalmas park terül el. Ebben a szép környezetben van a Vakok Intézete is. Az intézet vezetői bemutatták a kényelmes, tiszta lakószobákat, a különböző termeket és a rendezett udvart. Majd baráti beszélgetés, szívélyes vendéglátás, finom vacsora következett. Végül megköszöntük a berlini kísérőknek és az intézet vezetőinek az egész napos vendéglátást. Ezután autóbusszal a pályaudvarra mentünk. Már este volt, amikor vonatra szálltunk és elindultunk hazafelé. A hosszú utazás után július 9-én délben érkeztünk meg Budapestre.

Ez a három hetes jutalomüdülés felejthetetlen emlék marad számunkra, sok szép tájon jártunk.

Csoportunk tolmácsának és vezetőjének, valamint mindazoknak, akik lehetővé tették számunkra ezt az élményekben gazdag, felejthetetlen üdülést, köszönetet mondunk.

...

Muszyna 1978.

A lengyel és a magyar vakok szövetségének korábbi megállapodása értelmében idén nyáron tiz-tiztagu cseréüdültetésre került sor június 29. és július 13. között. A magyar sorstársak e sorok iróival együtt Muszynán, a lengyelek pedig Balatonbogláron töltötték kéthetes pihenőjüket.

A Lengyelországba látogató külföldi turista csak ritkán jut el a Keleti- és Nyugati-Beszkidék találkozásánál, a Poprád folyó partján fekvő, mintegy 5.000 lakosu üdülőhelyre, Muszynába /ejtsd: Musina/.

A tengerszint felett mintegy 500-600 méter magasan fekvő városka, a Beskid Sadecki legmagasabb csúcsa, az 1114 méter magas Jaworzyna lábánál terül el, lakóinak kisebb része a hagyományos állattenyésztéssel foglalkozik, a nagyobbik része azonban a gombamódra szaporodó üdülőkben vállal munkát. Bár - mint mondtuk - Muszyna nem tartozik a frekventált üdülőhelyek közé, így is egy időben mintegy 10-12 ezer ember tölti itt pihenő idejét, tehát a lakosságnak több mint kétszerese. Muszyna utcáin, terein, de a parasztházak udvarain is lépten-nyomon fatemplomokra, szenteket idéző fából készült szobrokra bukkan a nézelődő turista.

Sokaknak kedves napi sétája a savanyuvíz-forrás felkeresése. A föld e vékonyan csordogáló, szénsavtól gyöngyöző ajándéka talán legjobban a székesfehérvári Csitári-vizhez hasonlítható.

A lengyel vakok szövetségének impozáns üdülője, a Lipowa 4.sz. alatt van, egy karnyújtásnyira a Poprád folyótól. A fenyőfákkal benőtt, sétálóutakkal, pihenőhelyekkel tarkított, domboldalon lévő hatalmas telken két kétemeletes épület nyújt minden vendég számára kellemes otthont. Az első épületet 1936. szeptember 27-én adták át rendeltetésének, a zárt folyosóval hozzákapcsolt másodikat 1969-ben foglalhatták el a pihenni vágyók. Az épület együttesben zömével kétágyas, néhány háromágyas és egy négyágyas szoba található. A lakosztályok egy részébe toilettet és tussolót építettek. A 37 főnyi személyzet egy időben 108 beutalt ellátásáról gondoskodik, nyugodtan mondhatjuk, teljes kényelméről.

Az egész évben működő üdülőben gyakori az idegen szó; az utóbbi években egyre több bolgár, jugoszláv, NDK-beli, gruz, svéd, finn sorstárs vitte el a lengyel vendéglátók jó hírét. Évenként több turnusban üdülnek itt a lengyel szövetség sportolói, eszperantistái, megfelelő időpontokban külön csoportot szerveznek a gyermekes családok számára. Minden esztendőben két-két turnust rezerválnak szanatóriumi célokra /főleg idősebb embereknek/, és az elemi rehabilitációban résztvevők számára. Gondolnak a szövetség dolgozóira is, akik főleg a téli időszakban tölthetik itt szabadságukat.

Az üdülő kitűnően felszerelt. Három hangtára /Braille, sikírású és kazettás/ áll az érdeklődők rendelkezésére. Korszerűen berendezett, éjjel-nappal szolgálatot tartó orvosi szoba őrködik a vendégek egészsége felett. Az épületben lévő kis postahivatal nagy segítségére van a nehezebben közlekedőknek. Az intézmény két autóbust üzemeltet.

Az előadóterem nagyságu ebédlőben valamennyi beutalt egyszerre étkezhet. Szinte fel sem lehet sorolni a vendégek szórakozását, kellemes időtöltését szolgáló létesítményeket, eszközöket. Esténként a 80 személyes televíziószobában gyakran alig lehetett helyet kapni, ugyanakkor egy emelettel feljebb a zeneteremben - ahol zongora, harmonika, dobfelszerelés és magnetofon is volt - a fiatalok is kedvükre szórakozhattak. Az ebédlő mellett a szépen faragott üllőgarnitúrákkal berendezett óriási télikertben a közép- és az idősebb generáció tagjai kávéztak, beszélgettek, társasjátékokkal foglalatoskodtak.

Muszyna utcáin gyakran találkozik a járókelő a jellegzetes tandem kerékpárokkal. Az első nyeregben a jól látó hozzátartozóval, a másodikban a fehér botját hóna alatt szorongató sorstárssal, amint róják a kilométereket vagy éppen vásárolni mennek a bizony meglehetősen távol fekvő főtéri áruházba, üzletkebe. Ezek a kerékpárok névre szólóan, az ott-tartózkodás idejére kölcsönözhetőek az üdülőben. A téli sportok kedvelői - ezen a vidéken általában kemény és hosszú a tél - sitalpakat, szánkokat kaphatnak az üdülő gondnokától.

A két hét eseménysorozatából itt csak néhány emlékezetes momentumot villanthatunk fel. Kedves lengyel szokás, hogy a messziről jött idegent - bármilyen évszak, vagy bármilyen napszak is legyen -, virággal köszöntsék. Különös érzés volt reggel négy órakor, az alig szürkülő hajnalban, megérkezésünk pillanatában, virágcsokrot szorongatni a kezünkben és fázósan, az éjszakai utazástól kimerülten az üdülő lépcsőjénél Antoni Chrobaknak, az intézmény helyettes igazgatójának ünnepi beszédére udvariasan és hosszan válaszolni.

Szívesen emlékszünk arra a három autóbusz-kirándulásra, melyekkel vengédlátóink kedveskedtek. Lapunkban már a közelmúltban több tudósítás látott napvilágot, melyek sportolóink és turistáink lengyelországi uti-élményeit írták le, ismertette a felkeresett városok, a meglátogatott kirándulóhelyek szépségeit, nevezetességeit. Mi csak a köszönet hangján emlékezünk - szinte tartalomjegyzékszerűen - az élményekben oly gazdag kirándulásokra, a modern ipari várossá fejlődött Nowy Sączba, a lengyel Tátra központjába, Zakopaneba, a Muszynától mindössze 12 kilométerre lévő gyógyvizeiről híres Krynica, melyet az ottaniak "a lengyel gyógyfürdő gyöngye" jelzővel illetnek, valamint a történelmi Krakóba és a tőle 13 kilométerre lévő Wieliczka; láttuk Lengyelország egyik legféltettebben őrzött műemlékét, a világszerte ismert betyártemplomot, a szépséges Morskie Oko és mi is tutajoztunk a sziklaktól övezett sebesfolyású Dunajecen.

Ott-tartózkodásunk utolsó napján meglátogatta csoportunkat Ewa Fraska, üdülési szervező, a varsói vakok szövetségének munkatársa. Kicséretében volt Jozef Szczurek szerkesztő, a Pochodnia című lengyel testvérlap részéről. A kellemes légkört kerekasztal-beszélgetés jó alkalom volt arra, hogy nézeteinket kicseréljük, és az üdülés tapasztalatairól beszéljünk.

Ott is hangsúlyoztuk, és most is elmondjuk, hogy csak a legnagyobb elismerés hangján szólhatunk a hagyományos lengyel vendégszeretetről, a kitünő ellátásról, a tiszta szobákról, a magyar vendégek számára külön és kitünően készített ételekről, a baráti találkozókra, hangversenyekről, stb. Külön kell szólnunk az üdülő vezetőségének gesztusáról, miszerint egy lengyel-magyar tolmács ugyszólván a nap 24 órájában rendelkezésünkre állt. Grażyna, akinek lengyel-görög és francia vér egyaránt folyik ereiben, 20 évig élt Budapesten magyar férje mellett, nélküle nehezen boldogultunk volna, ezen a vidéken csak nagyon kevesen beszélnek a németet.

Öszintén örülünk, hogy 1978. a csereüdültetések történetében új fejezetet nyitott. A személyes részvétel mindannyiunkat meggyőzött arról, hogy nemzetközi kapcsolatainkat ezen a területen is minden erővel szélesíteni és fejleszteni kell tagságunk érdekében.

Barna Zoltán és Csik Lajos

Dr. Falvai Ferenc: Jogi rovat

Dr. Kovács Miklós:

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa, valamint a Minisztertanács által adományozott egyes kitüntetések figyelembevétele a nyugdíj összegének megállapításánál

Az államhatalom és az államigazgatás központi szervei számos kitüntetés formájában fejezik ki méltó elismerésüket azon fizikai és szellemi munkát végző dolgozók iránt, akik hosszabb időn át kiemelkedő eredményt értek el, illetve a társadalmi életben kimagasló szerepet tölthettek be. A kitüntetett dolgozó az erkölcsi megbecsülésen túlmenően a kapott kitüntetés alapján jelentős összegű pénzjutalomban is részesül. Különösen az utóbbi évtizedben gyarapodott azoknak a magas szintű kitüntetéseknek a száma, amelyek a nyugdíj összegére közvetlenül vagy közvetve kihatással vannak.

A kitüntetés közvetlen hatása abban áll egyrészt, hogy a nyugdíjnak a társadalombiztosítási jogszabályok szerint megállapított összegéhez egy meghatározott összegű úgynevezett "kiegészítés"-t kell hozzáadni, másrészt pedig, hogy az ily módon kiegészített nyugdíj összege egy meghatározott úgynevezett "legkisebb összeg"-nél kevesebb nem lehet. Az irányadó rendelkezések egy-egy adott kitüntetésnemre vonatkozóan különböző képen rendelkeznek a kiegészítés, illetve a nyugdíj legkisebb összege tekintetében. Az 1978-ban hatályos rendelkezések szerint az egyes kitüntetésnek esetében a nyugdíj összegéhez az alábbi kiegészítést kell hozzáadni, illetve a kitüntetés tulajdonosának nyugdíja - a kiegészítéssel együtt - az itt megjelölt legkisebb összegnél kevesebb nem lehet.

Szocialista Munka Hőse kieg: 2.000 Ft; l.ö.: 5.000 Ft.

Magyar Népköztársaság Rubinokkal Ékesített Zászlórendje: kieg. 1.500 Ft.,
l.ö. 4.000 Ft.

Béke és Barátság Érdemrend, kieg: 1.500 Ft, l.ö.: 4.000 Ft.

Magyar Népköztársaság érdemrendje, kieg: 1.500 Ft, l.ö.: 4.500 Ft.

Magyar Népköztársaság Zászlórendje I. fokozat, kieg: 1.500 Ft, l.ö.: 4.000.

"	"	"	II.	"	"	1.000	"	l.ö.: 3.000
			III.	"	"	800	"	l.ö.: 3.000

Munka Vörös Zászló Érdemrendje, kieg: 1.000 Ft, l.ö.: 3.000 Ft.

Vörös Zászló Érdemrend kieg.: 1.000 Ft, l.ö.: 3.000 Ft.

Magyar Népköztársaság Babérkoszorúval Ékesített Zászlórendje:
kieg.: 1.000 Ft., l.ö.: 3.000 Ft.

Szocialista Hazáért Érdemrend, kieg.: 1.000 Ft, l.ö.: 2.600 Ft.

Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze, kieg. 2.000 Ft, l.ö.: 4.000 Ft.

Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze, kieg.: 1.500 Ft, l.ö.: 3.000 Ft.

Partizán Érdemérem. A Partizán Szövetség tagja, aki a fegyveres harcban résztvett, kieg: 700 Ft., l.ö.: 2.200 Ft.

A felsorolt kitüntetések alapján a nyugdíjkiegészítést a nyugdíj-megállapító szerv, vagyis az igénylő állandó bejelentett lakóhelye szerint illetékes Társadalombiztosítási Igazgatóság /Kirendeltség/ végzi. Erre figyelemmel a nyugdíj iránti igénybejelentés alkalmával a kapott kitüntetésre vonatkozó okmányt is mellékelni kell. Abban az esetben, ha a kitüntetés adományozására a nyugdíj megállapítása után, - vagyis a nyugdíj folyósítás tartama alatt kerül sor, a kiegészítést nem a nyugdíjmegállapító szerv, hanem a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság /1820. Budapest, Váci ut 69-79./ eszközli. Amennyiben a dolgozó több kitüntetéssel

rendelkezik, a kiegészítés csak egy, mégpedig a legkedvezőbb kitüntetés alapján jár. A felsorolt kedvezményezett kitüntetések köre a jövőben bizonyára bővülni fog.

A kitüntetés tulajdonosának elhalálozása esetén a kitüntetéssel járó kedvezményt a hozzátartozói nyugellátások alapját képező öregségi, vagy rokkantsági nyugdíj összegének megállapításánál is alkalmazni kell. Az egyes kitüntetések figyelembevételének másik módja közvetett jellegű. Ez esetben a kapott kitüntetés alapján a nyugdíjhoz kiegészítés nem jár, s a jogszabály a nyugdíj legkisebb összegét sem határozza meg. A kitüntetéseknek e szűkebb körében a kedvezmény oly módon érvényesül, hogy a nyugdíjigény elbírálása során a nyugdíj összegének alapját képező havi átlagkereset kiszámításánál a kitüntetéssel egyidejűleg kapott pénzjutalmat is be kell számítani. Utólag adományozott kitüntetés esetére igen méltányos az a rendelkezés, mely szerint a nyugdíjazást követő év végéig kitüntetés alapján kifizetett jutalmat úgy kell tekinteni, mintha a nyugdíj megállapítását megelőző napon fizették volna ki. Ez említett rendelkezés folytán - az utólag kifizetett egyéb, ugynevezett sima jutalommal ellentétben, - a kitüntetéssel kapcsolatban kifizetett jutalom alapján a nyugdíj összegét utólagosan módosítani kell.

A beszámítás sajátossága, hogy a kitüntetéssel járó jutalmat nem a ténylegesen kifizetett netto összegben, hanem - az adományozó szerv által külön-külön lerótt nyugdíjjárulék összegével emelve, - annál magasabb, brutto összegben kell figyelembe venni.

A nyugdíj összegének alapjául szolgáló havi munkabérátlag kiszámításánál jelenleg figyelembevehető kitüntetések a következők:

Munka Érdemrend I. /arany/ fokozat	netto 6.000 Ft	helyett	brutto 6.593 Ft
" " II./ezüst/	" " 4.000	" " "	4.301 "
" " III./bronz/	" " 3.000	" " "	3.191 "

Vörös Csillag érdemrend netto 6.000 Ft helyett brutto 6.593 Ft.

Szocialista Magyarorszáért Érdemrend netto 8.000 Ft helyett brutto 8.889 Ft.

A kitüntetésre vonatkozó okmányt, utóbbi esetben mindig a Társadalombiztosítási Igazgatósághoz /Kirendeltséghez/ kell benyújtani.

A fentiekhez hozzá kell fűzni, hogy a szóban forgó kitüntetésekkel járó jutalom nemcsak a nyugdíj összege, hanem a társadalombiztosítási jogviszonyból eredő szolgáltatások /pl. táppénz/ összege szempontjából is figyelembe vehető.

...

Kagylóműszem ellátásával kapcsolatos Társadalombiztosítási Főigazgatósági körlevél

Az Egészségügyi Minisztérium 30.740/1978./III.1./ sz. állásfoglalása alapján a továbbiakban, az illetékes szakrendelések javaslata alapján, kagylóműszem /Shalen/ az állami egészségügyi ellátás terhére kiszolgáltatatható.

A kagylóműszemet a Fogtechnikai Vállalat műszem laboratóriuma készíti. Címe: Budapest, V. Báthori u.15. - Rendelési idő: hétfőtől péntekig naponta 9-12 óráig. Ár: 323.30 Ft. 15% térítési díj 48.50 Ft, mely összeget a vállalat számára kell befizetni.

/Főigazgatóság, körlevél száma: 4-438/10-1978/.

- . -

Dr. Domonkos János: "Életemről, munkámról"

Aki sokat tesz a szakma becsületéért

Bemutatjuk Turi József budapesti gyógy-
masszörét.

Az 1961 óta évről-évre szervezett gyógymasszörképző tanfolyamok eredményeként ma már közel kétszáz vak és gyengénlátó gyógymasször tevékenykedik országszerte. Nemcsak Budapest, hanem - többek között Kaposvár, Debrecen, Balatonfüred, Miskolc és Hévíz kórházaiban, rendelőintézetekben vagy gyógyfürdőkben dolgoznak eredményesen. A Vakok és Gyengénlátók Szövetsége a vak gyógymasszörök továbbképzése és érdekeik jobb képviselése céljából először Budapesten, majd 1977 decemberétől - országos hatáskörrel - megszervezte a gyógymasszörök szakcsoportját. Az országos szakcsoport elnöke: Turi József.

A kissé őszes haju fiatalembert már többször kitüntették. Ez év július 1-én, a hagyományos Semmelweis ünnepség keretében - kiemelkedő gyógymasszööri eredményeiért - az Egészségügy Kiváló Dolgozója kitüntetést nyerte el Turi József.

Életutja kisebb-nagyobb kerülőkkel vezetett gyógymasszööri szakmájához. 1940 július 15-én született Tolna megyében, az enyhe dombokkal, szép szőlőkkel övezett Tamási községben. Szülei - a háború előtt - földművelő napszámosok voltak. A felszabadulás után hót hold juttatott földön gazdálkodtak, de csakhamar - 1946. augusztusában - meghalt az édesapa és a három testvér gondja így teljesen az édesanyára maradt. Hármuk közül a legkisebb volt Józsi, aki éppen ekkor kezdte általános iskolai tanulmányait a helybeli iskola falai között. 1951-től romlani kezdett a látása, úgy, hogy a következő évtől már ki kellett maradnia. Otthon, a szülői ház körüli munkában segédkezett, mígnem 1954. szeptemberben Budapestre került a vakok iskolájába. Hamarosan megtanulta a pontírást és a kosárfonást. Két évig volt ipari tanuló a kosárfonó szövetkezetben és ott kezdett dolgozni is. 1959-62-ig végezte a nehéz fizikai munkát, de jól keresett. 1962-ben azonban telefonközpont kezelőnek ment a TANÉRT Vállalathoz. 1967-ben lehetősége nyílt a gyógymasször tanfolyam elvégzéséhez és ott jó eredménnyel vizsgázott.

A Turi Józsefről felrajzolt portré nem lenne teljes, ha ki nem térnénk arra a sokoldalú társadalmi munkára, melyet napi teendői mellett rendszeresen végez. 1958-tól tizenkét évig KISZ vezetőségi tag, több évig KISZ titkár is volt. Életre hívták a nagysikerű klubdelutánokat, de személyéhez kötődik a "Pasztorek Mihály" színjátszó csoport megalakítása és számos kulturális esemény szervezése is; bátran elmondhatjuk, hogy mindmáig alig van a Vakok Országos Szövetségében olyan kulturális esemény, amelyben - valamilyen formában - érdekelt ne lenne. /Nem véletlen, hogy szövetségünk Budapesti és Pest megyei Szervezetének Elnökségében a kulturosi feladatkört bízták rá./

Egy jól sikerült ifjúsági klubdelutánon megismerkedett Bognár Sáriával. Évekig együtt jártak, majd 1968-ban házasságot kötöttek. Fiuk - Zoltán - 1971-ben született.

Turi József munkahelye a Weil Emil /a volt Uzsoki/ kórház. Az Orthoped és Traumatológiai osztályon dolgozik, melyet dr. Benedek Tibor egyetemi tanár vezet. A neves professzor sok beteget küld kedvelt gyógymasszörjéhez, Turi Józsefhez.

Megkérjük sorstársunkat, hogy - többéves tapasztalata alapján - válaszolja fel mi adhat rangot, elismerést ebben a nem éppen könnyű szakmában?

"Szakmám megszerzése után, 1968-ban mindjárt ebbe a kórházba kerültem. Akkor a négyes belosztály, mint utókezelő részleg működött. Itt megismerkedhettem a különböző belgyógyászati esetekkel. Kezdeti tevékenységem tapasztalatainak ma is hasznát veszem. Aki betegekkel foglal-

kozik, tudjon arról, hogy buját-baját nem szabad megosztania a pácienssel, hanem csak örömét, életigenlését, jó kedélyét. A jó gyögmasször a beteggel - vagy a fürdővendéggel - való jó kapcsolat jellemzi, észreveszi, hogy hol, mit és mikor segíthet a nehezen mozgó embernek, - az idősebbek még inkább megkívánják a nagyobb törődést - érdeklődik a beteg panaszai felől, ismeri a határt, ameddig elmehet és természetesen nem szól bele az orvosi rendelésekbe. A képzett masször tudja, milyen esetekben kell orvosi ellenőrzésre küldenie a beteget, ismeri azokat a betegségeket, amelyek miatt a beteg ellenőrzést igényel, és ismeri a kezeléseket is, melyek során különösen pontosan követni kell az orvosi előírásokat. Nemcsak az orvos ellenőrzi a beteget kura előtt és közben, hanem a masször, vagy a fürdős is az egyes kezelések alatt. A gyögmasször sokat segíthet a betegnek. Ezért azt tanácsolnám, hogy gyögmasszörnek csak olyan rátermett emberek jelentkezzenek, akik éreznek magukban erőt ahhoz, hogy kapcsolatot teremtsenek a hozzájuk forduló emberekkel, betegekkel. Nekem jó kapcsolatom van a közvetlen kollegákkal, a gyógytornászokkal és az orvosokkal is."

Milyen kereseti lehetőséget biztosít a szakma?

"Becsületes és szorgalmas munkával jó jövedelmet nyújt. 1970-ben - a szövetség támogatásával - szép másfél szobás szövetkezeti lakáshoz jutott családom. Ma már minden olyan legmodernebb eszközzel /pl. telefon, rádiók, magnó, TV, írógép stb./ rendelkezem, amihez egy vak embernek szabadideje hasznos eltöltéséhez csak szükségére lehet. Családi életem nagyon jó. Sokat köszönhetek a feleségemnek."

Végezetül megkérdezem Turi Józseftől, hogy fogyaszt-e a masszírozás?

Tréfásan így válaszol:

"Az fogy, aki masszíroz, mert fokozott fizikai erőkifejtést végez. Akit masszíroznak, az különösebben nem fogy."

...

Kiss János:

Gyögmasszöreink továbbképzése székházunkban

A kaposvári továbbképzések után idén, 1978. július 27. és 29. között első ízben rendeztek Budapesten továbbképzést gyögmasszöreink részére. A háromnapos előadássorozat szervezését az 1977-ben alakult gyögmasször-szakszoport vállalta; a vezetőség a nehézségek ellenére sikeresnek mondhatja a példamutató vállalkozást.

A megnyitóra július 27-én délelőtt 10 órakor került sor.

Szemerédi István szakmai csoportvezető beszédében hangsúlyozta a budapesti, központi továbbképzés jelentőségét.

Az Országos Elnökség részéről megjelent Dr. Bódi István főtitkár, aki a megnyitó szavak után üdvözölte a megjelenteket és egyebek között hangsúlyozta a gyögmasször továbbképzés fontosságát. Az üdvözlések után Turi József, a szakszoport vezetőségének elnöke bejelentette az első előadót, Dr. Antal József főorvost, aki az orthopedia fejlődésének történetéről és e tudomány továbbfejlődésének lehetőségeiről beszélt.

Második előadóként Dr. Kozma László adjunktus tartott ismertetést a baleseti sebészet problémáiról. Sajnálatos, hogy a különben jó tájékozott alig tért ki a massage segítségével történő rehabilitáció kérdéseire.

Július 28-án 9 órakor kezdődött az egész eseménysorozat egyik leg-sikeresebb előadása, amelyben Dr. Serényi Pál beszélt az acupunctura kérdéseiről. Előadásában rámutatott arra, hogy az acupuncturától nem szabad csodákat várni, de a maga területén érzéstelenítésre, egyes mozgásszervi megbetegedések gyógyítására és még számos területen ez a még nem egészen tisztázott hatásmechanizmusa gyógymód igen értékesen felhasználható. Ezért lenne szükség ésszerű és nem divatszzerű támogatására. A nap második előadója Dr. Abrányi István főorvos volt. Referátumában a belgyógyászat általános problémáiról beszélt, de sajnálatos módon nem a klinikum kérdéseivel, hanem csak azok társadalmi vetületeivel foglalkozott.

A pénteki nap sikeres eseménye volt az a kerekasztal beszélgetés, amelyen a gyögymasszörök beszámoltak munkájukról, problémáikról, a szakmai képzés kérdéseiről. Hasznos volt ez a kötetlen eszmecsere, hiszen itt mód nyílt a tapasztalatcserére.

Julius 29-én, a záró napon Dékány György sorstárs, a kaposvári kórház masszőre tartott elsőként előadást. Szakmai kérdésekről szólt, majd bemutatta a vibrátor nevű készüléket, amelyhez ő készített pótalkatrészeket. Hangsúlyozta, hogy a gép csak segédeszközként használható és nem pótolja az emberi kezet. Ez után Auervek Imréné lépett a mikrofon elé. A vakok és gyengénlátók masszörképzésének 18 éves történetét foglalta össze. Elmondta, hogy a néhány éve bevezetett szakosított képzés eredményeként emelkedett a színvonal. Sajnos nem mindig megfelelő a hallgatók magatartása az oktatás során, ez az elmúlt években nehézségeket okozott, lemorzsolódáshoz vezetett. Ezek megelőzésében a hallgatók gondosabb megválogatása segíthet. A szakcsoport ezen a területen is vállalt feladatokat, épp úgy, mint a továbbképzésben. Támogatást nyújt majd ehhez a rövidesen megjelenő pontirású szaklap.

A továbbképző előadássorozat Szemerédi István zárszavával ért véget, aki köszönetet mondott az előadóknak - valamennyien a Weil Emil vezetőkórház orvosai -; értékelte a szakmai továbbfejlesztés eredményeit, megállapította, hogy az első fővárosi találkozó jól sikerült, mert az orvosi előadásokból a gyögymasszörök sokat tanulhattak és a beszélgetések során kicserélhették tapasztalataikat. Végezetül annak a reményének adott kifejezést, hogy a sikeres kezdet után a jövőben rendszeressé válnak a budapesti szakmai továbbképzések gyögymasszörök részére.

- . . . -

Gerdelics Ferenc:

Közlekedési rovat

/VISELD A FEHER BOTOT!/
/

Görgényi Miklós:

Pécs és közlekedése

/II.rész/
/

A 14-es autóbusszal Somogyra /ez egy falu/ juthatunk. A 15-essel páratlan szépségű kirándulóhelyek közelíthetők meg. A 36 és 37-es járatok azonban nyugat felé a város főutvonalán öszegyűjtik az észak és nyugat felé utazókat, akik a szőlőkbe mennek /a Balicsba és a Dontásba/, az áruháznál fordulnak észak felé és így érik el a szülészeti klinikát és a gyermekklinikát, valamint a Nyár utcai gyermekkórházat. Ide a 30-asnak is van nem túl távoli megállója.

A Budai Allomás a 10-es, 20-as, 28-as és 31-es járatokkal érhető el. A város forgalmi középpontjában fekvő Kossuth térről indulnak a mecsek járatok. A 33-as az óramutató járásával megegyező ívet ír le, a magaslati úton végighaladva, a kissé északra fekvő Tettyére jut.

A másik járat a Széchenyi téren át a Hunyadi uton kapaszkodik fel a hegyre. A 34-es és 35-ös az Allatkertig együtt halad, az előbbi a Vidámparknál /Dömörkapu/, az utóbbi a Misina-tetői TV-toronynál fordul vissza. Érdeemes felmenni a toronyba, mert tiszta időben igen szép látványban gyönyörködhetünk. E két járatmal lehet a mecseki SZOT üdülőket jól megközelíteni. Végül a 44-es a Camping, az erdei tornapálya mellett, a Tudószanatóriumig közlekedik.

A Kossuth teret délről a Konzum Áruház épülete zárja le, melynek tuloldala a főutcára, a Rákóczi utra néz,

A közelben számos autóbusszjárat megállója van: 20, 27, 28, 32 és a még nem említett 39-es. Ez dél felé indul a Köztemető, a Honvédkórház és a kertvárosi új lakótelep felé. A 39-es a Vásár-térig jár. A minden hónap első vasárnapján megtartott vásárok nagy tömegeket vonzanak.

A város nyugati végén van az Ujmecsekalja végállomás/szigeti vám/. A 22, 23, és 24 észak felé indul; többbezen laknak arra, de ez elsősorban mégis a szőlők és gyümölcsösök vidéke.

A Jakab hegyre, az abaligeti csepkőbarlanghoz és az orfűi tavakhoz kezdhetünk innen pompás egésznapos kirándulást.

A 26-os nyugat felé a 6-os uton hagyja el a várost és Kővágószőlőszre megy. A vulkanikus eredetű kőből valaha kaszakövet készítettek, de ez a talaj a szőlőnei is kedvez. Innen származtatják a kis falu nevét. A községet ércbányászok lakják, akik természetesen szeretik a jó bort.

Még nem említettük a két legfrekvenciáltabb járatot, a 10-est és a 20-ast, melyek kelet felé a főtengely mentén - némi utvonallal különbséggel - teljesen átszelik a várost.

A legforgalmasabb belső utszakaszaikon együtt halad velük a 27-es és a 28-as. Ezek is innen járnak a Zsolnai gyárig, illetve a Budai Állomásig.

Tudom, hogy ezt az adathalmazt egyszeri olvasásra nem lehet megjegyezni. En a rovat korábbi közlekedési ismertetéseit megőriztem, ugyanezt ajánlom e cikkkel kapcsolatban is sorstársaimnak.

- . . . -

Barna Zoltán:

Zenei rovat

Kárpáti Tünde:

Egy nagyszerű kezdeményezés első állomása

"Kamara Ritkaságok" címmel hangversenysorozat indult a szövetség székházában. Az 1978. szeptember 24-i nyitókoncert sok kellemes meglepetéssel szolgált. Barna Mária és Szigethy Mária Magyar Énekkettőse korabarokk és romantikus duettek legjavát gyűjtötte sokszínű csokorba. A zongorakísérő Mandovszky Judit, érzékenyen alkalmazkodott partnereihez. A koncertet Varró Attila zongora szólószámai tarkították.

A műsorban a következő művek csendültek fel:

Bach: E-dur Preludium és Fuga, a Wohltemperiertes Klavier I. kötetéből; Carissimi: Légy boldog; Lully: A najádok; Rameau: Rondo; Purcell: Egy vén folyónak lánya, Pastor-pastor, Boszorkányduett; Mozart: D-dur Szonáta; Schubert: As-dur Impromptu; Franck: A kis gyermekhez, Az őrangyal; Schumann: Májusi dal; Mendelssohn: Két darab a Dal szöveg

nélkül c. ciklusból, Egy szót keres izzó szívem, A vándormadár bucsuja, Őszi dal, Köszöntés, Nyári mező, A gyöngyvirágok bálja; Chopin: Mazurkák.

Jó volt átélnünk a kamarazenélés nagyszerű pillanatait a Mendelssohn megálmodta Őszi dal hallgatásakor. Szívesen emlékszünk Schubert Asz-dur Impromptujének ihletett tolmácsolására.

Neves művészek fellépése mellett a bérletsorozat egyik célja fiatal tehetségek támogatása a pódiumrutin megszerzése érdekében. A szövetség székháza koncertek, irodalmi rendezvények igényes, színes programjával kulturcentrumot kíván létrehozni, a főváros e kerületében és a környéken lakó művészetkedvelők számára. Kívánjuk, hogy a következő koncert élményét /október 29./ nagyobb számú közönség vigye és sugározza széjjel.

- . - . -

György Tamás:

Technikai rovat

A telefon

XII./befejező/rész

Az eddigiekben főleg a telefonközpontokról volt szó, kimaradt azonban a városok és országok közötti telefonösszeköttetés témája. A kezdeti időben, sőt napjainkban is a legelterjedtebb a légvezetéken történő beszélgetéstovábbítás. Egymástól 50 méterre póznákat állítottak fel, és szigetelés nélküli rézhuzalt feszítettek ki az oszlopokon lévő porcellán harangok között. Ez rendben is lett volna, ha a vezetékek utját nem szakították volna meg szélesebb folyók, tavak, nem beszélve a kontinenseket összekötő tengerekről, óceánokról. Feltétlenül szükségessé vált, hogy a víz alatt fektessenek le jól szigetelt, védett vezetékeket. 1851-ben meg is találták a megoldást, az első ilyen kábelt Anglia és a kontinens között fektették le. Ez a vezeték négy erős huzal volt, amelyet un. gutaperchéával vontak be, mely egy gumyszerű szigetelőanyag, majd ezt körülvették tiz ónozott vashuzallal, hogy a kábelt védjék minden külső mechanikai hatástól.

A "kábel" megjelölés innen ered, a mai napig is így neveznek minden hasonló szerkezetű vezetéknek. Az első kábelt követte a többi is, a legizgalmasabb az Amerikát és Európát összekötő vezeték fektetése volt. Külön hajót építettek az óriási doboknak /tekercseknek/, a hatalmas befektetés azonban hiábavaló volt, mert ahogy a nagy munkát befejezték, a vezeték rögtön tönkre is ment, a vállalkozás kezdeményezőit pedig börtönbe zárták.

A második kábel a cél előtt elszakadt, de a harmadik kísérlet sikerült. Valóra vált a nagy és merész gondolat, a mai kábelek, amelyek az óceán mélyén vannak lefektetve 50-60 eresek, szakaszonként erősítő van beépítve, hogy a nagy távolságokat hangerővesztés nélkül hidalják át. Sőt van olyan rendszer is, hogy a vezetéken folyó beszélgetések szüneteit is /elektronikusan/ kitöltik egy másik vezetéken folyó beszélgetéssel, anélkül, hogy az összekeveredne, a végeredmény tehát itt is a folyamatos beszéd. A számítá-

sok beváltak az ilyen rendszereknél, mert egyidejűleg 30-40 %-kal lehet növelni a beszélgetések számát és így a kábelek 100 százalékosan kihasználtak. A jövőt azonban a távolsági beszélgetéseknél a mikrohullámu összeköttetés, a kontinenseket áthidaló telefonálásnál pedig a műholdas rendszer kiépítése jelenti. A mikrohullámu telefonálás lényege az, hogy a városi vezetéken eljut a beszélgetés a mikrohullámu központba, ott kódolják a jeleket, parabola tükrökre vezetik, majd onnan kilövik, egy másik parabola felfogja, erősíti és így több láncon keresztül eljut a központig, innen hagyományos rendszeren keresztül a másik előfizetőig. A műholdas rendszer is tulajdonképpen mikrohullámu rendszer, csak ez nagy távolságok áthidalására alkalmas.

Hazánk is bekapcsolódott már ebbe a rendszerbe, már működik a Tarjándörögi műhold követő állomás. Ennek a létesítménynek a telefonforgalom lebonyolításán kívül számos más feladata is van, csatornáit a rádió és a televízió is használja és a távirati irodák fantasztikus mennyiségű h iranyaga is ezen érkezik földünk számos országából, ahol már hasonló rendszert kiépítettek.

A városokon belüli telefonkábelek telítettsége miatt vált szükségessé egy új szisztéma kidolgozása. A figyelem a laser /lézer/ felé irányult, a pontszerű fényugár rendkívül széles frekvenciájú, egyidejűleg egy sugárra több ezer beszélgetést lehet ráültetni és üvegszálon továbbítani. Az első ilyen rendszer Chicagóban 1977. májusában kezdett működni, összességében 12,5 milliméter átmérőjű fényvezető kábelén 8064 egyidejű, kétirányú beszélgetés folytatható. Az egyes üvegszálak a hajszálnál is vékonyabbak. A hazai kutatások is biztatóak a fénytovábbításos rendszer kidolgozásában. A jövő mindenestre ez, és minden bizonnyal a hagyományos kábelt ki fogja szorítani. Az üvegszálak kábelek világpiaci ára szinte napról napra csökken. 1977. végén méterenként egy dollárról 50 centre zuhant egy hónap alatt. Rendkívül ki sulya van, a rézkábeleknél tízezerszer könnyebb, ha az információ-átvitel minőségét vesszük alapul, megállapíthatjuk, hogy nincs áthallás, gyakorlatilag nincsen csillapítás és fantasztikus előnyei mellett nem megvetendő, hogy nem ázik be.

Ennyit a telefonról, ha csak vázlatosan is, de remélem, hogy felkeltettem érdeklődésüket.

- . . . -

Kulturális életünk hírei:

Hétfégi műsorok, rendezvények székházunk nagytermében.

Október 22. vasárnap	16 órakor a Rejtő Klub rendezvénye nyugdíjasoknak.
Október 29. vasárnap	17,30-kor a Kamara Ritkaságok c. sorozat II. hangversenye.
November 4. szombat	17,30-kor a Nagy Októberi Szocialista Forradalom tiszteletére diszünnepe s g. Közreműködik a Vasas Központi Művészegyüttés.
November 19. vasárnap	16 órakor a KISZ szervezet műsora külső előadókkal.
November 26. vasárnap	17,30-kor a Kamara Ritkaságok c. sorozat III. előadása.
December 3. vasárnap	16 órakor a KISZ szervezet műsora.
December 10. vasárnap	17,30-kor a Kamara Ritkaságok c. sorozat IV. előadása.

Felhívjuk az érdeklődők figyelmét, hogy a Kamara Ritkaságok bérletsorozat hangversenyeire külön jegyek is kaphatók a helyszínen 20.- Ft-os árban.

- . . . -

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének KISZ szervezete általános műveltségi vetélkedőt szervez szövetségünk megalakulásának 60. évfordulója tiszteletére.

A vetélkedőre jelentkezhetnek:

- 1./ háromtagu csapatok
- 2./ egyéni benevezések /ebben az esetben sorsolással alakítunk ki csapatokat/.

A verseny időpontja:

1978. december 9. és 16.

Jelentkezni lehet:

- 1./ írásban az alábbi címen: Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének KISZ szervezete, 1146. Budapest, Május 1. ut 47. Kérjük, hogy a jelentkezési lapon tüntessék fel nevüket és lakcímüket.
- 2./ személyesen, a KISZ kulturosnál, Király Margitnál szövetségünk székházában, az esti órákban.
- 3./ telefonon a 853-922-es számon.

Jelentkezési határidő:

1978. november 15.

Az első három helyezett csapatot részesítjük jutalmban.

Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének KISZ szervezete
Agitációs Propaganda és Kulturális Csoport.

- . . . -

Kuminka Györgyné:

Uttörőrovat

Látogatás a Kommunisták Magyarországi Pártjának Emlékmuzeumában.

1918. őszén a magyar munkásmozgalom jelentős állomáshoz érkezett el. A magyar polgári demokratikus forradalom győzelme után népünk legjobbjában megérlelődött az elhatározás, a marxista alapon álló kommunista párt megalakítására.

1918. november 24. lett a KMP születésének napja.

1978. őszén a Kommunisták Magyarországi Pártja megalakulásának 60. évfordulójára emlékezik az egész ország.

A Pedagógus KISZ alapszervezet irányításával, a nyolcadik osztályosokból szervezett Kilián-kör tagjai elhatározták, hogy mélyrehatóbban megismerkednek a magyar munkásmozgalom jelentősebb állomásaival, valamint a vezető személyiségek élettörténetével.

1978.szeptember 22-én megtekintettük a Kommunisták Magyarországi Pártjának Emlékmuzeumát. Szakszerű irányítással, a hiteles dokumentumok alapján, megismertük a pártalapítás előzményeit és körülményeit.

A párt lapja, a Vörös Ujság, hatékonyan segítette a szocialista forradalom győzelméért indított harcot. A KMP megalakulása után, viharos gyorsasággal nyerte el a tömegek bizalmát, felsorakoztak mögéje a munkásosztály legjobbjai, a földfoglaló parasztok, katonák java része. A párt programja a legégetőbb kérdésekre adott választ: "Fegyverezzük le a burzsoáziát, fegyverezzük fel a proletariátust!"

"Kössünk szövetséget Szovjet-Oroszországgal!"

"El kell venni az uraktól a gyárat és a földet, a nép tulajdonába kell adni!"

"Alakítsunk szovjetekeket /tanácsokat/, kiáltsuk ki a Tanácsköztársaságot!"

A párt megszületése szerves folytatása volt népünk eddigi szabadságküzdelmének, biztosítéka jövő sikereinek.

A dokumentumok megtekintését filmvetítés követte, amelynek során megismertük Kun Béla életét.

Kun Béla 1886.február 20-án született Szilágycsehen. Középiskoláit Kolozsvárott végezte. 1902-ben belépett az MSZDP-be. Az első világháborúban az orosz fronton teljesített szolgálatot. 1916-ban orosz hadifogságba esett. A tomszki táborban szervezte a hadifoglyok forradalmi mozgalmát. Tagja lett a Bolsevik Pártnak. 1918. márciusától az OKP mozgalmi csoportjának vezetője és a csoport lapjának /Szociális Forradalom/ szerkesztője. 1918. májusától a szocialista hadifoglyok nemzetközi főderrációjának elnöke. Részt vett a Szovjet-Oroszországban dúló polgárháborúban is.

1918.novemberében Kun Béla néhány társával hazatért Magyarországra. A KMP egyik alapítója, majd vezetője lett. 1919. február 21-én vezető társaival letartóztatták.

A börtönben dolgozták ki a KMP és az MSZDP egyesítésének alapelveit. A fogságnak a Tanácsköztársaság kikiáltása vetett véget. Kun Béla a tanácskormány külügyi és hadügyi népbiztosa lett. Mind az egyesült pártban, mind a tanácskormányban nagy munkát fejtett ki a proletár államhatalom kiépítéséért. Szervezte az ellenforradalom elleni harcot. Élénk nemzetközi tevékenységet folytatott a Tanácsköztársaság külföldi helyzetének stabilizálásáért.

A Tanácsköztársaság megdöntése után Ausztriába emigrált.

1920.nyarán Szovjet-Oroszországba utazott. Krimben részt vett az intervenciós háborúban, 1921 és 1936 között a Kommunista Internacionálé Végrehajtó Bizottságában dolgozott. Vezető szerepe volt az illegálisan működő, újjászervezett KMP-ben. 1937-ben koholt vádak alapján letartóztatták. 1939. november 30-án hunyt el.

A filmvetítéssel egybekötött muzeum-látogatásról értékes ismeretekkel gazdagabban tértünk haza.

Üyengénlátó VIII.osztály

- . . . -

Elhunyt Mészáros Károlyné sz. Andrásai Julia

Tragikus hirtelenséggel hunyt el Mészáros Károlyné sorstársnőnk. Alapító tagja volt a Homérosz Énekkarnak és tevékenyen részt vett a Turista Szakosztály munkájában is.

Utolsó útjára, a Rákoskereszturi temetőben 1978. szeptember 29-én sokan elkísérték, barátai, tisztelői, az énekkar és a Turista Szakosztály tagjai.

Bucsuztatót e sorok írója - Szemerédi István - mondott, a szövetség nevében méltatta sorstársaink munkásságát.

- . . . -

Budapesti sorstársaink figyelmébe!

Értesítjük tagjainkat, hogy az 1979. évre szóló villamos- és autóbusrétekek szelvénycseréjét, a tagsági díjak befizetését és a folyóiratainkra történő előfizetéseket 1978. november 15-től december 31-ig - szerda és péntek kivételével - intézhetik Budapesti és Pest megyei Szervezetünk irodájában. /XIV.Május 1.ut 47./

- . . . -

K ö z l e m é n y e k

Felolvasást vállalok magnetofonra díjazás ellenében. A kizárólag magyar nyelvű felvételeket - elsősorban orsós szalagra - lakásomon készítem el. Leveleket "Magnó" jelígre a szerkesztőségbe kérek.

. . .

150. cm. magas, harminc éves lány vagyok, keresem azt a független vak férfit /28-40 éves korig/, aki már sokat csalódott, volt szomorúságban része és aki a vakság mellett más betegségben is szenved. Szeretnék őszinte hangon levelezni. Küldeményeket "Barátok nélkül" jelígre a szerkesztőségbe kérek.

. . .

Felolvasást vállalok magyar, német és olasz nyelven a délutáni és a kora esti órákban sorstársak részére megállapodás szerint. Írásos válaszokat "hetente kétszer" jelígre a szerkesztőségbe kérek.

- . . . -

Innen-onnan

August Zeune 200 évvel ezelőtt 1778.május 12-én született. Az egyetemen földrajzot, történelmet, germanisztikát tanult és a berlini egyetem professzora lett. 1806-ban Valentin Haüy Pétervárra utaztában hosszabb ideig Berlinben tartózkodott és itt találkozott vele August Zeune. Haüy alapította 1784-ben az első fiatal vakok iskoláját Párizsban. Haüy-vel folytatott beszélgetései meggyőzték a vakok oktatásának lehetőségeiről. Szorgalmazta, hogy Berlinben is alapítsanak iskolát a fiatal vakok számára. August Zeune 1806-ban meg is kapta a megbízást, de a napoleoni háborúk miatt az iskola csak később kezdte meg működését. Zeune alapelve az volt, hogy a vakokat ugyanazokra az ismeretekre meg lehet tanítani, mint a látókat, de az oktatásnál más módszereket kell alkalmazni. Zeune 1853. november 14-én halt meg Berlinben.

- . . . -

A látási fogyatékosok térszemlélete

A nemzetközi irodalomban egyre intenzívebben foglalkoznak az-
zal a problémával, hogy hogyan lehet a vakok térszemléletét kifej-
leszteni és a három dimenziós, figuratív képzetalkotásra oktatni.
Általános vélemény, hogy ennek a kifejlesztése megfelelő módszerek
segítségével elérhető. Természetesen ebben a tapintási érzék ját-
sza a főszerepet. A lényeg azonban az, hogy a tapintás útján bizo-
nyos kombinációs képesség fejlődjék ki a vakban, mert az egyszerű
tapintás még nem elégséges a három dimenzió érzékeléséhez. Ezért
fontos a rajzoktatás és az első osztályban a különböző anyagokból
/gyurma, stb./ egyszerű formák készítése. Helyes a muzeumlátoga-
tás. El kell érni, hogy egyes muzeumokban, a vakok a tárgyakat meg-
tapinthatassák, és vannak olyan muzeumok, ahol gombnyomásra megin-
dul a magnetofon-szalag és megmagyarázza a kiállított tárgyak mi-
benlétét.

A mozgásképző tanfolyamokon is különös gondot kell fordítani
a térhatások megismerésére és ebben a hallás is segít.

. - .

1978. elején meghalt H.H. Schenk a "Deutsche Blinden Studien
Anstalt" /A Német Vakok Tanügyi Intézet, NSZK. Marburg/ igazga-
tója és utódjául Jürgen Hertleint nevezték ki.

- . - . -